

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ISSN 2521-1293 (друкована версія)

ICV 2018: 82.14

DOI 10.31652/2521-1307

DOI 10.31652/2521-1307-2020-30-1-140

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 23853-13693ПР від 03.04.2019*

**НАУКОВІ ЗАПИСКИ
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського.**

**Серія: Філологія
(мовознавство)**

Випуск 30

Вінниця – 2020

УДК 80/82 (062.522)

В 48

ISSN 2521-1293 (друкована версія)

ICV 2018 = 82.14

DOI 10.31652/2521-1307

DOI 10.31652/2521-1307-2020-30-1-140

В 48 Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство) : збірник наукових праць / гол. ред. С. Б. Барань. Вінниця : ТОВ «фірма Планер», 2020. Вип. 30. 140 с.

Затверджено як друковане періодичне видання, що входить до Переліку наукових фахових видань України (додаток 12 до наказу Міністерства освіти і науки України 16.05.2016 № 515).

Рекомендувала до друку Вчена рада Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 9 від 19.02.2020 р.).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Барань С. Б., кандидат філологічних наук, доцент (Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ, м. Берегове) (головний редактор);

Амеліна С. М., доктор педагогічних наук, кандидат філологічних наук, професор (Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ) (заступник головного редактора);

Газдаг В. В., доктор філософії з галузі «Гуманітарні науки» Філологія, доцент (Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ, м. Берегове);

Дмітренко Н. С., кандидат педагогічних наук (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Рамбішевська Д., доктор габілітат, професор (Інститут славістики Польської академії наук, м. Варшава, Польща);

Романюк С., доктор габілітат, професор (Варшавський університет, м. Варшава, Польща);

Черничко С. С., доктор філологічних наук, професор (Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ, м. Берегове);

Шинкарук В. Д., доктор філологічних наук, професор (Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ);

Гороф'янюк І. В., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Забужанська І. Д., кандидат філологічних наук (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Іваницька Н. Б., доктор філологічних наук, професор (Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця);

Іваницька Н. Л., доктор філологічних наук, професор (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Петров О. О., кандидат філологічних наук (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Городенська К. Г., доктор філологічних наук, професор (Інститут української мови НАН України, м. Київ);

Завальнюк І. Я., доктор філологічних наук, професор (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Прокопчук Л. В., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця) (відповідальний секретар).

РЕЦЕНЗЕНТИ

Колесников А. О., доктор філологічних наук, професор (Ізмаїльський державний гуманітарний університет, м. Ізмаїл);

Сюта Г. М., доктор філологічних наук, старший науковий співробітник (Інститут української мови Національної академії наук України, м. Київ).

Адреса редакційної колегії:

21101, м. Вінниця, вул. Острозького, 32, факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; тел. (0432) 275-589.
e-mail: naukovizap@gmail.com; <https://sites.google.com/site/naukazapmovoznavstvo>.

Статті подано в авторській редакції.

Під час використання матеріалів збірника покликання на «Наукові записки» є обов'язковим.

УДК 80/82 (062.522)

© Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2020

© Автори статей, 2020

Ministry of Education and Science of Ukraine
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi
State Pedagogical University

ISSN 2521-1293 (print)

ICV 2018: 82.14

DOI 10.31652/2521-1307

DOI 10.31652/2521-1307-2020-30-1-140

*Certificate of registration of a printed
media outlet*

Series KB No. 23853-13693ПП of 03.04.2019

SCIENTIFIC NOTES
of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi
State Pedagogical University.

Series: Philology
(Linguistics)

No. 30

Vinnytsia – 2020

УДК 80/82 (062.522)

В 48

ISSN 2521-1293 (print)

ICV 2018 = 82.14

DOI 10.31652/2521-1307

DOI 10.31652/2521-1307-2020-30-1-140

B 48 Scientific Notes of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University. Series: Philology (linguistics) : collection of scientific works / Editor-in-Chief Elizaveta Baran. Vinnytsia : "Firma Planer" LLC, 2020. No. 30. 140 p.

Approved as a printed periodical to the list of scientific professional editions of Ukraine (addition 12 to the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine 16.05.2016 No. 515).

Recommended by the Academic Council
of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
minutes of a meeting No. 9 of. 19.02.2020.

EDITORIAL BOARD

Baran E., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Beregszász Transcarpathia, Ukraine) (Editor-in-Chief);

Amelina S., doctor of pedagogical sciences, candidate of philological sciences (Ph.D.), professor (National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine) (Coordinating Editor);

Gazdag V., doctor of Philosophy of field of the Humanitarian Science Philology, associate professor (Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Beregszász Transcarpathia, Ukraine);

Dmitrenko N., candidate of pedagogical sciences (Ph.D.) (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Rambishevskya D., doctor habilitat, professor (Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland);

Romanyk S., doctor habilitat, professor (University of Warsaw, Warsaw, Poland);

Csernicsko I., doctor of philological sciences, professor (Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Beregszász Transcarpathia, Ukraine);

Shynkaruk V., doctor of philological sciences, professor (National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine);

Horofyanyuk I., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Zabuzhanska I., candidate of philological sciences (Ph.D.) (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Ivanytska N., doctor of philological sciences, professor (Vinnytsia Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics, Vinnytsia, Ukraine);

Ivanytska N., doctor of philological sciences, professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Petrov O., candidate of philological sciences (Ph.D.) (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Horodenska K., doctor of philological sciences, professor (Institute of the Ukrainian Language of Ukrainian National Academy of Science, Kyiv, Ukraine);

Zavalniuk I., doctor of philological sciences, professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Prokopchuk L., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine) (Assistant Editor).

REVIEWERS

Kolesnykov A., doctor of philological sciences, professor (Izmail state university of humanities, Izmail, Ukraine);

Syuta G., doctor of philological sciences, senior research fellow (Institute of Ukrainian Language of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine).

Address of editorial board:

Faculty of Philology and Journalism named after Mykhailo Stelmakh of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Ostrozhs'kogo St., 32, Vinnytsia, Ukraine, 21101;

tel. +380(0432)275589; e-mail: naukovizap@gmail.com; <https://sites.google.com/site/naukazapmovoznavstvo>.

УДК 80/82 (062.522)

© Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, 2020

© Authors of articles, 2020

**Министерство образования и науки Украины
Винницкий государственный педагогический университет
имени Михаила Коцюбинского**

ISSN 2521-1293 (печатная версия)
ICV 2018: 82.14
DOI 10.31652/2521-1307
DOI 10.31652/2521-1307-2020-30-1-140

*Свидетельство о государственной
регистрации печатного средства
массовой информации
Серия КВ № 23853-13693ПП от 03.04.2019*

**НАУЧНЫЕ ЗАПИСКИ
Винницкого государственного
педагогического университета имени
Михаила Коцюбинского.**

**Серия: Филология
(языкознание)**

Выпуск 30

Винница – 2020

УДК 80/82 (062.522)
В 48

ISSN 2521-1293 (печатная версия)
ICV 2018 = 82.14
DOI 10.31652/2521-1307
DOI 10.31652/2521-1307-2020-30-1-140

В 48 Научные записки Винницкого государственного педагогического университета имени Михайла Коцюбинского. Серия: Филология (языкознание) : сборник научных трудов / гл. ред. Е. Б. Барань. Винница : ТОВ «фирма Планер», 2020. Вып. 30. 140 с.

Утверждено как печатное периодическое издание, которое входит в Перечень научных профессиональных изданий Украины (приложение 12 к приказу Министерства образования и науки Украины 16.05.2016 № 515).

Рекомендовал к печати Ученый совет Винницкого государственного педагогического университета имени Михайла Коцюбинского (протокол № 9 от 19.02.2020 г.).

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Барань Е. Б., кандидат филологических наук, доцент (Закарпатский венгерский институт имени Ф. Ракоци II, г. Берегово) (главный редактор);

Амелина С. Н., доктор педагогических наук, кандидат филологических наук, профессор (Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев) (заместитель главного редактора);

Газдаг В. В., доктор философии в отрасли «Гуманитарные науки» Филология, доцент (Закарпатский венгерский институт имени Ф. Ракоци II, г. Берегово);

Дмитренко Н. Е., кандидат педагогических наук (Винницкий государственный педагогический университет имени Михайла Коцюбинского, г. Винница);

Рамбишевская Д., доктор хабилитат, профессор (Институт славистики Польской академии наук, г. Варшава, Польша);

Романок С., доктор хабилитат, профессор (Варшавский университет, г. Варшава, Польша);

Черничко С. С., доктор филологических наук, профессор (Закарпатский венгерский институт имени Ф. Ракоци II, г. Берегово);

Шинкарук В. Д., доктор филологических наук, профессор (Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев);

Горофянюк И. В., кандидат филологических наук, доцент (Винницкий государственный педагогический университет имени Михайла Коцюбинского, г. Винница);

Забужанская И. Д., кандидат филологических наук (Винницкий государственный педагогический университет имени Михайла Коцюбинского, г. Винница);

Иваницкая Н. Б., доктор филологических наук, профессор (Винницкий торгово-экономический институт Киевского национального торгово-экономического университета, г. Винница);

Иваницкая Н. Л., доктор филологических наук, профессор (Винницкий государственный педагогический университет имени Михайла Коцюбинского, г. Винница);

Петров А. А., кандидат филологических наук (Винницкий государственный педагогический университет имени Михайла Коцюбинского, г. Винница);

Городенская Е. Г., доктор филологических наук, профессор (Институт украинского языка НАН Украины, г. Киев);

Завальнюк И. Я., доктор филологических наук, профессор (Винницкий государственный педагогический университет имени Михайла Коцюбинского, г. Винница);

Прокопчук Л. В., кандидат филологических наук, доцент (Винницкий государственный педагогический университет имени Михайла Коцюбинского, г. Винница) (ответственный секретарь).

РЕЦЕНЗЕНТЫ

Колесников А. А., доктор филологических наук, профессор (Измаильский государственный гуманитарный университет, г. Измаил);

Сюта Г. М., доктор филологических наук, старший научный сотрудник (Институт украинского языка Национальной академии наук Украины, г. Киев).

Адрес редакционной коллегии:

Украина, 21101, г. Винница, ул. Острожского, 32, факультет филологии и журналистики имени Михайла Стельмаха Винницкого государственного педагогического университета

имени Михайла Коцюбинского;

тел. (0432) 275-589; e-mail: naukovizap@gmail.com; <https://sites.google.com/site/naukzapmovoznavstvo>.

Статьи поданы в авторской редакции.

При использовании материалов сборника ссылки на «Научные записки» являются обязательными.

УДК 80/82 (062.522)

© Винницкий государственный педагогический университет имени Михайла Коцюбинского, 2020

© Авторы статей, 2020

ЗМІСТ

I. Актуальні питання теорії мови	10
Барань Єлизавета, Барань Адальберт	
Лінгвоукраїністика в науковому доробку угорських мовознавців (на матеріалі праць Шандора (Олександра) Бонкала).....	10
Берегсасі Аніко, Газдаг Вільмош, Черничко Степан	
Методика досліджень у сфері мовної політики.....	20
II. Когнітивні та комунікативно-прагматичні аспекти лінгвістики	33
Одарчук Наталія	
Навчальний і виховний потенціал теоретичного курсу «Порівняльна типологія англійської і української мов».....	33
Тимкова Валентина	
Культура наукової української мови в професійному становленні фахівця.....	41
III. Лінгвістика тексту. Стилiстичні та контекстуальні вияви лексичних і граматичних одиниць	54
Іваницька Ніна	
Взаємодія компонентів у параметрії категорійних значень обставини як другорядного члена речення: теоретичний та практичний аспекти.....	54
Сога Людмила	
Вираження стилістичних конотацій у структурі лексичної одиниці.....	69
Шапочкіна Ольга	
Семантика предикатних конструкцій на позначення фізичного стану в давньогерманських мовах.....	75
IV. Проблеми діалектології та ономастики	85
Гоголенко Олена	
Ономастичні реалії в українському народному героїчному епосі.....	85
Гороф'янюк Інна, Родюк Наталія	
Стереотипні назви людини в центральноподільських говірках.....	94
Павликівська Наталія	
Особливості словотвору в мікрогідронімії.....	101
Ющишина Оксана	
Подільська діалектна лексика як твірна основа прізвищевих назв і прізвищ центральної Хмельниччини.....	108
V. Перекладознавство та міжкультурна комунікація	115
Бідасюк Наталія	
Особливості написання і перекладу англійською мовою анотацій до наукових статей у галузі туризму та країнознавства.....	115
Лехнер Ілона	
Роль концептуальних метафор у концептуалізації поняття «гріх» в угорській мові.....	125
ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АВТОРІВ	135

CONTENTS

I. Current issues of linguistic theory	10
Baran Ielyzaveta, Baran Adalbert	
The Ukrainian language in the scientific works of hungarian linguists (based on the works by Sandor (Alexander) Bonkalo).....	10
Beregszaszi Aniko, Gazdag Vilmos, Csernicso Istvan	
Research methods in the field of language policy.....	20
II. Cognitive and communicative-pragmatic aspects of linguistic	33
Odarchuk Nataliia	
Academic and educational potential of the theoretical course “Comparative typology of the English and Ukrainian languages”.....	33
Tymkova Valentyna	
Culture of scientific Ukrainian language in the establishment a professional.....	41
III. Text linguistics. Stylistic and contextual manifestations of lexical and grammatical units	54
Ivanytska Nina	
Interaction of the components in the parametry of the categorical meaning of the adverbial modifies as a subordinate part of a sentence: theoretical and practical aspects.....	54
Soha Lyudmila	
Expressions of stylistic connotations in the structure of a lexic unit.....	69
Shapochkina Olga	
Semantics of predicate constructions for denotation of physical state in Old Germanic languages.....	75
IV. Issues of dialectology and onomastics	85
Gogulenko Elena	
Onomastic realities in Ukrainian folk heroic epic.....	85
Horofyanyuk Inna, Rodiuk Nataliia	
Stereotype nomination of human being in the Central Podillia dialects.....	94
Pavlykivska Natalia	
Specific features of word formation in microhydronymics.....	101
Yushchyshyna Oksana	
Dialectical vocabulary of Podillia as the forming base of surname denominations and surnames of Central Khmelnychyna (Khmelnyskyi region).....	108
IV. Translation studies and intercultural communication	115
Bidasiuk Nataliia	
Writing and translating abstracts to scientific articles in the field of tourism and country studies into English.....	115
Lekhner Ilona	
The role of conceptual metaphors in the conceptualization of the concept of sin in the Hungarian language.....	125
INFORMATION FOR AUTHORS.....	135

СОДЕРЖАНИЕ

I. Актуальные вопросы теории языка.....	10
Барань Елизавета, Барань Адальберт	
Лингвоукраинистика в научном наследии венгерских языковедов (на материале работ Шандора (Александра) Бонкала).....	10
Берегсаси Анико, Газдаг Вильмош, Черничко Степан	
Методика исследований в сфере языковой политики.....	20
II. Когнитивные и коммуникативно-прагматические аспекты лингвистики.....	33
Одарчук Наталия	
Учебный и воспитательный потенциал теоретического курса «Сравнительная типология английского и украинского языков».....	33
Тымкова Валентина	
Культура научной украинской речи в профессиональном становлении специалиста.....	41
III. Лингвистика текста. Стилистические и контекстуальные проявления лексических и грамматических единиц.....	54
Иваницкая Нина	
Взаимодействие компонентов в параметрии категорийного значения обстоятельства как второстепенного члена предложения: теоретический и практический аспекты.....	54
Сога Людмила	
Выражения стилистических коннотаций в структуре лексических единиц.....	69
Шапочкина Ольга	
Семантика предикатных конструкций на обозначение физического состояния в древнегерманских языках.....	75
IV. Проблемы диалектологии и ономастики.....	85
Гоголенко Елена	
Ономастические реалии в украинском народном героическом эпосе.....	85
Горофянюк Инна, Родюк Наталия	
Стереотипные названия человека в центральноподольских говорах.....	94
Павликивская Наталия	
Особенности словообразования в микрогидронимии.....	101
Ющишина Оксана	
Подольская диалектная лексика как образующая основа фамильных названий и фамилий центральной Хмельнитчины.....	108
V. Теория перевода и межкультурная коммуникация.....	115
Бидасюк Наталья	
Особенности написания и перевода на английский язык аннотаций к научным статьям в области туризма и страноведения.....	115
Лехнер Илона	
Роль концептуальных метафор в концептуализации понятия «грех» в венгерском языке.....	125
ИНФОРМАЦИЯ ДЛЯ АВТОРОВ.....	135

УДК 81'373.612.2 L-41

DOI 10.31652/2521-1307-2020-30-126-135

РОЛЬ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ МЕТАФОР У КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ ПОНЯТТЯ «ГРІХ» В УГОРСЬКІЙ МОВІ

Ілона Лехнер

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Україна, м. Берегово, вул. Мужайська, 34

e-mail: lechner.ilona81@gmail.com

ORCID: 0000-0001-7235-6506

У статті детально розглянуто процес концептуалізації, показано зв'язок між контекстом мови, мисленням та культурою. Описано основні риси концептуальної теорії метафори, її важливу роль у концептуалізації. Згідно з теорією, абстрактні поняття можна зрозуміти за допомогою конкретних понять. Цей процес ілюструється прикладами поняття «гріх». У статті з'ясовано, яка когнітивна модель може формуватися у свідомості носіїв угорської мови щодо цього поняття та які конкретні поняття беруть участь у цьому процесі.

Ключові слова: *концептуалізація, концептуальна метафора, концептуальна теорія метафори, абстрактне поняття*

РОЛЬ КОНЦЕПТУАЛЬНЫХ МЕТАФОР В КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИИ ПОНЯТИЯ «ГРЕХ» В ВЕНГЕРСКОМ ЯЗЫКЕ

Илона Лехнер

Закарпатский венгерский институт им. Ференца Ракоци II

Украина, г. Берегово, ул. Мужайская, 34

e-mail: lechner.ilona81@gmail.com

ORCID: 0000-0001-7235-6506

В статье подробно рассмотрен процесс концептуализации, показана связь между контекстом речи, мышлением и культурой. Описаны основные черты концептуальной теории метафоры, ее важная роль в концептуализации. Согласно теории, абстрактные понятия можно понять с помощью конкретных понятий. Этот процесс иллюстрируется примерами понятия «грех». В статье обсуждается, какая когнитивная модель может формироваться в сознании носителей венгерского языка по данному понятию и какие конкретные понятия участвуют в этом процессе.

Ключевые слова: *концептуализация, концептуальная метафора, концептуальная теория метафоры, абстрактное понятие.*

THE ROLE OF CONCEPTUAL METAPHORS IN THE CONCEPTUALIZATION OF THE CONCEPT OF SIN IN THE HUNGARIAN LANGUAGE

Ilona Lechner

of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

Ukraine Berehovo Muzhajska street, 34

e-mail: lechner.ilona81@gmail.com

ORCID: 0000-0001-7235-6506

The study presents a detailed consideration of the conceptualization process, the relationships between language, thinking, and culture. A concept has meaning to us only if we have any experience with it. The conceptualization of a concept, that is, the creation of its meaning, can take place in our minds as a result of various cognitive processes, much of which can be traced back to our physical experiences. All of these contribute to the success of the interpretation of objects/events/concepts in our physical, social, and cultural environment, i.e. the creation of meaning. These cognitive mechanisms, of course, do not function consciously and without them it would be impossible for us to interpret the entities of the world around us. The function of conceptual processes is therefore to help us structure our conceptual system, as well as to expand and change it by interpreting new experiences.

Among the cognitive mechanisms, I analyze the conceptual metaphor using the abstract concept of 'sin' as an example. 'Sin' is a concept that is present in the thinking of all people, permeating our lives regardless of whether a person is religious or not. Yet, if we were to explain what 'sin' is, we would most likely have to think a lot to formulate the definition.

The concept of 'sin' is closely linked to religion. However, the present study does not address the detailed theological interpretation of the definitions postulated by different churches. In this article, I approach the concept from the perspective of cognitive science. The aim of the research is to explore the conceptualization process based on the metaphorical linguistic terms used in the Hungarian Bible; specifically what conceptual metaphors can be discovered in the Hungarian language, and what specific entities (source domains) provide mental access to the abstract concept (target domain).

In order to achieve the research goal, the study presents the main features of conceptual metaphor theory and emphasizes its important role in conceptualization. Metaphors are traditionally classified as poetic images, and their interpretation is seen as the task of writers. The function of metaphors is thus to achieve some artistic or rhetorical effect.

According to the followers of cognitive linguistic theory, however, the main task of the discipline is to describe the metaphors of natural language, as conceptual metaphor is one of the fundamental tools of the conceptualization process. The study discusses the elements of conceptual metaphors, the basis of metaphors, and the levels of metaphor research. According to one of the main statements of the theory, abstract concepts can be understood with the help of concrete concepts. Metaphorical conceptualization is thus presented in the article on the example of the concept of 'sin', listing a number of metaphorical linguistic expressions and the conceptual metaphors behind them. It presents the cognitive model of the mentioned concept in the mind of the Hungarian-speaking individuals, and explains what specific concepts are involved in this process.

Keywords: *conceptualization, conceptual metaphor, conceptual metaphor theory, abstract concepts.*

Постановка проблеми. Поняття має для нас значення, сенс, воно вміщує інформацію лише тоді, коли наявний пов'язаний із ним досвід. Значення насправді ідентичне концептуалізації [1, с. 243]. Концептуалізація поняття, тобто створення його значення в нашій свідомості – це сукупність різних когнітивних процесів, наприклад, категоризації, створення концептуальних рамок (фреймів), метафори, метонімії, концептуальної інтеграції, упорядкування форми-фону, візуальної схеми тощо, унаслідок яких більшість процесів можна підпорядкувати нашому фізичному сприйняттю, досвіду. Ми можемо створити метонімічні відносини між поняттями всередині фрейму та метафоричні відносини між поняттями різних фреймів. З нашого досвіду під час фізичного, а також перцептивного сприйняття ми будуємо візуальні схеми, які використовуємо для встановлення ментальних просторів та подальших зв'язків. Усе це сприяє успіху трактування предметів / подій / понять у нашому фізичному, соціальному та культурному середовищі, тобто, власне, створенню значення.

Когнітивні механізми функціонують не свідомо, і без них нам було б неможливо інтерпретувати сутність та явища навколишнього світу. Функція концептуальних процесів – це не що інше, як допомога нам у побудові нашої концептуальної системи, а також її розширення та зміни при інтерпретації нового досвіду [8].

У пропонованій статті з-поміж когнітивних механізмів детально розглянемо концептуальну метафору, використовуючи абстрактне поняття «гріх» як приклад. «Гріх» – це поняття, наявне в мисленні всіх людей, воно пронизує наше життя, незалежно від того, чи вважає людина себе релігійною, чи ні. Однак якщо нам довелося б пояснити, що таке «гріх», ми, імовірно, ретельно задумалися б над визначенням.

Гріх тісно пов'язаний із релігією. Проте це дослідження не стосується детальної теологічної інтерпретації визначень, установлених різними церквами. У цій статті інтерпретуємо поняття з погляду когнітивної науки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ми можемо спиратись на праці багатьох міжнародних лінгвістів та дослідників цієї теми. Основою нашої концептуальної системи є мозок, який підтримує конструкційні операції, що відбуваються під час концептуалізації. Концептуальна система побудована значною мірою на нашому перцептивному досвіді, здобутому завдяки нейронам мозку, точніше їхнім функціям [3], отже, ми інтерпретуємо світ у термінах, значення яких створені внаслідок нашого сприйняття. Ця теорія докорінно суперечить думці, що значення отримується шляхом референції (посилання), тобто між поняттям та об'єктом реалізується референтний зв'язок [2].

Отже, концептуальна система людини є модальною системою, головна особливість якої полягає в тому, що тілесні переживання, культурні чинники та контекстуальний вплив відіграють центральну роль у процесі інтерпретації. Центальною в цій системі є концептуальна метафора.

Метафори традиційно кваліфікують як поетичні образи, і їхня інтерпретація вважається завданням письменників та дослідників літератури. Функція метафор полягає у досягненні певного художнього чи риторичного ефекту.

На думку послідовників когнітивної теорії мови, основним завданням дисципліни є опис метафори природної мови, оскільки концептуальна метафора – один із основних засобів процесу концептуалізації [1].

Лінгвістичну основу когнітивної теорії метафори (cognitive metaphor theory, CMT) заклали Лакофф та Джонсон (1980) у книзі «Метафори, якими ми живемо» (*Metaphors We Live By*). Ця праця стала основою, на якій когнітивні лінгвісти ґрунтували подальші

дослідження, доповнюючи та розширюючи оригінальні ідеї лінгвістів – «батьків» цієї теорії. У формулюванні З. Кевечеш (Kövecses) [4], концептуальна метафора з когнітивно-лінгвістичного погляду – це розуміння понять одного понятійного домену (цільового домену) іншим понятійним доменом (вихідний домен). Він зазначає, що «метафори використовуються звичайними людьми без найменших зусиль (не усвідомлюючи цього), це не привілей особливо талановитих людей» [4, с. 14]. Мовні прояви концептуальних метафор – це передусім метафоричні мовні вирази. Водночас метафори існують в нашій системі концептуалізації не лише на мовному, але й на концептуальному рівні. У формулюванні Лакоффа та Джонсона, «поняття метафорично структуроване, діяльність також метафорично структурована, а звідси випливає, що мова також метафорично структурована». [9, с. 5]. Між різними доменами існує сумісність, і це означає, що ми можемо інтерпретувати один домен за допомогою знань, що містяться в іншому. Цей процес і є метафоричним мисленням [5].

Метафора, на думку Банжеровського (*Bančerowski*), є «для людини інструментом, який дозволяє виражати конкретно певні абстрактні дії та їхній зміст. Завдяки метафорі можна краще зрозуміти те, що ми не в змозі зрозуміти повністю, а саме емоції, цінності, психічні процеси» [1, с. 322].

У пропонованій статті підґрунтям для аналізу метафоричних мовних виразів слугує викладена вище теорія концептуальної метафори.

Мета і завдання статті. Мета статті полягає в тому, щоб дослідити процес концептуалізації на основі метафоричних мовних висловлень, що їх спонтанно використовують носії мови, спираючись при цьому на основу та елементи метафор, а також рівні їхнього дослідження.

Як про це вже йшлося, концептуальні метафори формуються згаданими доменами, вихідним та цільовим, між якими відбуваються відображення або мапування. Відповідно до СМТ, у системі метафоричних відображень певні елементи абстрактного поняття (цільовий домен) проектуються на відповідні елементи більш конкретного (вихідний домен) поняття, що забезпечує доступ до абстрактного поняття, у такий спосіб допомагаючи зрозуміти його. Цей процес здебільшого відбувається в напрямку від конкретного до абстрактного, що є принципом односпрямованості [4]. Для наочності розглянемо приклад. Ми часто чуємо висловлення пар, як-от «наші стосунки зайшли в глухий кут», «ми дійшли до роздоріжжя», «ми пройшли довгий шлях» тощо. Ці ідіоматичні вирази засновані на когнітивній метафорі КОХАННЯ – ПОДОРОЖ, яка має нижчевказану систему мапування [4, с. 23]:

<i>Джерело: ПОДОРОЖ</i>		<i>Ціль: КОХАННЯ</i>
мандрівники	→	закохані
засіб пересування	→	стосунки закоханих
подорож	→	події, що відбуваються в ході стосунків
пройдена відстань	→	прогрес стосунків
перешкоди на шляху	→	труднощі в стосунках роздоріжжя, рішення
куди йти далі	→	рішення закоханих
ціль подорожі	→	ціль стосунків

Не всі елементи вихідного домену проектуються на цільовий домен, натомість обираються найбільш доцільні з них, відповідно до поточного контексту. У вихідного домену є безліч різних аспектів, із яких ми обираємо, після чого присвоюємо їм відповідні аспекти цільового домену.

Важливо зазначити, що наша основна розумова здатність – дотримуватися так званого принципу інваріантності, сутність якого в тому, щоб «ураховуючи аспект(-и), залучені до метафоричних мапувань, переносити з вихідного домену до цільового таку кількість інформації, яка корелює з властивостями візуальної схеми цільового домену!» [4, с. 114]. Отже, вихідний домен зберігає свою істотну структуру, залишаючись *інваріантним* [4].

Однак виникає питання: як ми обираємо вихідний домен для цільового домену? Чи можемо інтерпретувати будь-яке абстрактне поняття через конкретне?

Згідно з традиційною теорією метафори, існує схожість між двома поняттями, тобто ми можемо говорити про одне поняття через інше, якщо вони чимось схожі між собою. Як приклад, можемо назвати угорську фразу «tózsás arc» (у перекладі означає «рум'яне обличчя», дослівний переклад – «трояндове обличчя»), де, на нашу думку, виявляємо схожість між кольором троянди та кольором шкіри. Проте це виражається не в традиційному формулюванні, а у використанні метафори як декоративного елемента мови. Ми не можемо використовувати вислів «небесно-блакитний колір його обличчя», бо немає схожості між небом і кольором обличчя людини [4].

Однак когнітивна лінгвістика заперечує існування реальної подібності між двома поняттями, які беруть участь у концептуальній метафорі. Дослідники стверджують, що концептуальні метафори можуть базуватися на аналоговому взаємозв'язку між вихідним та цільовим доменами, а також на співвідношенні елементів фізичного сприйняття [5]. Отже, концептуальна метафора не базується на подібності, а мотивована досвідом ('experiential basis') [9].

Для створення метафор використовуємо власний досвід та фізичні сприйняття, набуті в повсякденному житті. Ставимо мету: дістатися до окресленого місця. За потреби закупитися, варто зайти до магазину. Щоб досягнути мети в житті, треба зреалізувати низку дій. Отже, цей досвід мотивує концептуальну метафору ЦІЛІ-ДЕСТИНАЦІЇ. Коли ми розлючені через щось, відчуваємо тілесний жар. Це мотиваційна основа метафори ГНІВ-ЖАР.

Услід за Кевечешем, розрізняємо три рівні дослідження метафори, з огляду на те, що саме цікавить дослідника:

1. Рівень над індивідуальним (супраіндивідуальний рівень): на цьому рівні метафори розглядаються без контексту, абстраговані від носія мови.

2. Рівень особистості (індивідуальний): наявні в концептуальній системі носіїв мови метафори досліджують насамперед психолінгвісти та когнітивні психологи.

3. Субіндивідуальний рівень: дослідники розглядають фізичний та перцептивний досвід, який може послужити основою для концептуальних метафор, мотивує їх появу [4].

Когнітивні лінгвістичні дослідження здебільшого проводяться на супраіндивідуальному рівні. У своїх аналізах лінгвісти визначають конвенціоналізовані концептуальні метафори та їхні системи, що трапляються в різних мовах. Це здебільшого корпусні лінгвістичні дослідження, аналіз матеріалу словників та мовних баз даних, які здійснюються за допомогою методу «зверху вниз» ('top down') [12], що означає припущення наявності певних концептуальних метафор на основі словникових прикладів.

Ігнорування контексту та розгляд інтуїтивних прикладів були предметом численних критик стосовно когнітивної теорії метафори [6]. У відповідь на це Кевечеш вважає доцільним чітко розмежувати вищезазначені рівні й окреслити мету досліджень на кожному з них. На рівні особистості визначають конкретні метафоричні мовні висловлення. Отже, як науковці, ми будемо дослідження «знизу вгору» ('bottom up'), у такий спосіб «аналізуючи велику кількість виразів (наприклад, цілі корпуси), ідентифікуючи метафоричні вирази

систематично, використовуючи при цьому чітко визначений протокол, а потім дивимось, як поведуться метафоричні елементи в конкретній ситуації (із семантичного, структурного, прагматичного, естетичного тощо погляду) і, можливо, наприкінці багатоступеневого процесу ми доходимо до постуляції концептуальних метафор. Тому в таких дослідженнях зосереджуємося на мові та мовних метафорах, а також їхній поведінці». [6, с. 88]. Ці два методи аналізу повинні доповнювати один одного, якщо ми прагнемо якомога точніше описати абстрактне поняття. Кількісні дослідження повинні доповнюватися інтуїтивним якісним аналізом.

У процесі дослідження проаналізовано повний текст угорської Біблії в перекладі Каролі Гашпара. Для спрощення пошуку використовувалася онлайн-версія Біблії, доступна в інтернеті. Використовуючи пошуковий термін 'гріх', отримали 676 результатів уживання цього іменника. Досліджуване слово трапляється 446 разів у Старому Завіті та 230 разів у Новому Завіті.

Зібрані в такий спосіб біблійні уривки проаналізовано з погляду змісту, відібрано метафоричні мовні вирази, пов'язані з концепцією гріха, які сформували корпус дослідження [10].

Однак виникає питання: яке висловлення можна вважати метафоричним? Для отримання відповіді використано принципи так званої процедури ідентифікації метафори (*metaphor identification procedure, MIP*), розробленої членами сформованої нещодавно групи *Pragglejaz* [11]. Застосування цієї багатоступенної процедури унеможливорює суб'єктивність, мовну інтуїцію дослідника [7, с. 5].

Спираючись на метафоричні мовні вирази, зібрано концептуальні метафори, а також систематизовано їх заради наочності.

У результаті дослідження можна зробити висновок, що в процесі концептуалізації беруть участь такі концептуальні метафори «гріха»:

Метафора ГРІХ – ЖИВЕ СТВОРІННЯ

У корпусі дослідження трапляється чимало метафоричних мовних виразів, які доводять, що зазначена концептуальна метафора існує в угорській мові.

Як доказ існування концептуальної метафори *ГРІХ – ЖИВЕ СТВОРІННЯ* подаємо певні узагальнення, які, крім концептуальної метафори (через обмеження щодо обсягу) мають не один мовний приклад, виділений курсивом, а й інші. Пор.:

- ЛЮДИНА / ТВАРИНА → *a bűn az ajtó előtt leselkedik* ('гріх ховається за дверима');
- ЖИВЕ СТВОРІННЯ, ЩО ПЕРЕСЛІДУЄ → *bűntöknék büntetése utolér titeket* ('кара за ваші гріхи наздожене вас');
- ЖИВЕ СТВОРІННЯ, ВІК ЯКОГО МОЖЕ ЗМІНЮВАТИСЯ, ВОНО МОЖЕ СТАТИ СТАРШИМ → *minden bűneinket öregbítettük* ('ми зістарили всі свої гріхи');
- КУПЕЦЬ → *magokat teljesen eladták a bűnnek* ('себе повністю продали гріху');
- ЖИВЕ СТВОРІННЯ, ЯКЕ МОЖНА РОЗМНОЖУВАТИ → *sokasítá Amon a bűnt* ('Амон розмножив гріх');
- ЖИВЕ СТВОРІННЯ, З ЯКИМ МИ БОРЕМОСЯ, ЯКЕ МОЖЕ ПОБОРОТИ НАС → *bűneim erőt vettek rajtam* ('мої гріхи переборолі мене');
- ЖИВЕ СТВОРІННЯ, ЯКЕ СПОКУШАЄ → *a megkörnyékező bűnt* ('гріх, що підкрадається');
- ЖИВЕ СТВОРІННЯ, ЯКЕ МОЖЕ БУТИ БАТЬКОМ АБО МАТИР'Ю → *a bűn gyermekei* ('діти гріха');

• ЖИВЕ СТВОРІННЯ, яке може бути дитиною батька або матері → *bűnt szűl* ('породжує гріх');

• ЛЮДИНА, яка може про щось розповісти, свідчити проти когось, позбавити його добра → *bűneink bizonyoságot tesznek mi ellenünk* → *bűneitek fordították el ezeket tőletek* → *bűneitek fosztottak meg titeket e jótól* ('наші гріхи свідчать проти нас → ваші гріхи відвернули це від вас → ваші гріхи позбавили вас цього добра');

• ПАН, ПОВЕЛИТЕЛЬ → *szolgája a bűnnek* ('слуга гріха');

• ЖИВЕ СТВОРІННЯ, що має тіло та емоції → *a bűnnek teste, levetkeztén az érzéki bűnök testét* ('тіло гріха, скинувши тіло гріха чуттів');

• ЖИВЕ СТВОРІННЯ, яке існує всередині іншого створіння, може заподіяти йому шкоду (схема РЕЗЕРВУАР) → *a bennem lakozó bűn*, → *kárhozható a bűnt a testben* ('гріх, що живе в мені, → приречений гріх в тілі');

• ЖИВЕ СТВОРІННЯ, що має силу → *a bűn ereje pedig a törvény* ('силою гріха є закон').

Концептуальна метафора ГРІХ – ОБ'ЄКТ (ПРЕДМЕТ)

ГРІХ – це не що інше, ніж

• ПРЕДМЕТ, який

- має вагу (важкий) → *a bűnök megnehezédtek* ('гріхи стали важчими');

- має розмір, що може змінюватися → *nagy bűnt hoztál* → *bűnt növelitek* ('ти приніс великий гріх → збільшує гріх');

• ПРЕДМЕТ, який

- можна носити, як, наприклад, елемент одягу → *viseljed a bűn terhét* ('неси тягар гріха');

- можна поділити з іншими → *ne légy része a más bűneiben* ('не бери частку гріхів інших');

- можна обміняти (товар) → *a bűnért való pénz*, → *bűnök váltságáért* ('гроші за гріх → викуп гріхів');

- можна перемістити → *bűnt ne vigyenek oda* ('гріха не несить туди');

- якого можна позбутися різними способами:

- можна сховати → *háta mögé vet* ('закидає за спину') (виходить з метафори БАЧИТИ – ЗНАТИ, якщо щось знаходиться за моєю спиною і я це не бачу, тоді я і не знаю про це);

- хтось може відібрати → *elveszi a világ bűnét* ('забирає гріхи світу');

- про нього можна забути → *bűneikről meg nem emlékezem* ('про їх гріхи я не пам'ятаю');

- можна присвоїти іншим → *tulajdonítsad nekünk a bűnt* ('присвоюй їм гріхи');

- який можна знищити → *letöröltem... mint felhőt a bűneidet* ('я стер... неначе хмару, твої гріхи');

- який можна збирати → *bűnre bűnt halmozzanak* ('збирає гріх на гріх');

- який можна пам'ятати, як в реєстрі → *bűnöket számon tartod* ('гріхи всі пам'ятаєш');

- який ми тягнемо за собою → *a vétket hazugságnak kötelein vonszák, és a bűnt mint szekeret köteleken* ('погрішності тягнуть на мотузці брехні, а гріх неначе на возі, прив'язаний');

- який може загубитися та який можна знайти → *kerestetik az Izráel bűne* ('шукається гріх Ізраїлю').

Метафора ГРІХ – СТАН

Гріх – це такий СТАН,

– до якого можна потрапити ненавмисно, випадково → *nagy bűnbe keveredtél* (‘потрапив у великий гріх’);

– у якому можна перебувати → *bűneiben járjon* (‘нехай ходить у своїх гріхах’);

– у якого є стадії (навмисна дія) → *valának elsők a bűnben* (‘були першими в гріху’);

– з якого неможливо вийти → *bűneim elborítják fejemet* (‘гріхи поглинають мою голову’);

– який має глибину → *mélyebben merültek bűneikbe* (‘глибше занурились у свої гріхи’);

– у якому ми залишаємося, помираємо → *bűneitekben fogtok meghalni* (‘помрете у своїх гріхах’);

– у якому народжуються → *bűnben születél* (‘народився в гріху’) (першорідний гріх);

– який може змінюватися → *a bűnnek ideig-óráig való gyönyörűségét* (‘тимчасову красу гріха’);

– який може передаватися (як хвороба) → *meg nem fertéztetek magokat... minden bűneikkel* (‘заразили себе... всіма їх гріхами’).

Трапляються й інші метафори гріха.

Гріх:

– ТАЄМНИЦЯ → *kitudódik a bűn* (‘став відомим гріх’);

– (ТАЄМНИЙ) ВЧИНОК → *a bűnön nem kapták (azért titkos, mert rossz → ha bevallod, nyilván lesz)* (‘не спіймали на гріху [тому що він таємний, недобрий → якщо зізнаєшся, то стане відомим]’);

– НЕЗАКОННИЙ, БРЕХЛИВИЙ ВЧИНОК → *ki vádol... bűnnel* (‘хто звинувачує... в гріху’);

– МІСЦЕ/ПРИЗНАЧЕННЯ, до якого можна потрапити → *bűnösök útján jár* (‘іде шляхом грішників’); звідки можна повернутися → *megtérendenek az ő bűnökből* (‘повернуться з гріхів своїх’), звідки когось можна відвернути → *megtérítvén bűneitekből* (‘відвернувши їх від гріхів’); куди можна когось привести (навіть попри його волю → *bűnre vezették őt* (‘привели його до гріха’);

– ЗВ’ЯЗОК → *bűneitől nem szakadt el* (‘не відірвався від своїх гріхів’);

– РАБСТВО → *ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből* (‘він звільнить свій народ від його гріхів’);

– ЗНАХОДИТЬСЯ ВНИЗУ → *felemeltelek a porból; → bűn alatt vannak* (‘я підняв тебе з пороку; → вони під гріхом’);

– ГРІШНІСТЬ – ЦЕ НЕНАВМИСНЕ ПАДІННЯ ВНИЗ → *bűnbe ne ejtsenek téged ellenem* (‘щоб не кинули тебе у гріх проти мене’);

– ГРІШНІСТЬ ОЗНАЧАЄ ЗІЙТИ З ПРАВИЛЬНОГО ШЛЯХУ → *tekervényes a bűnös embernek úta, bűnös térít meg tévelygő útjáról* (‘складний шлях грішної людини, грішного повертає з невірного шляху’);

– ГРІХ БРУДНИЙ → *minden bűnötöktől megtisztultok, a tisztátalanért* (‘очищуся від всіх своїх гріхів, заради нечистих’);

– НЕГРІШНА ЛЮДИНА Є ЧИСТОЮ → *a tiszta ember* (‘чиста людина’).

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок.

Як засвідчує ілюстративна база дослідження, людина може стати грішною кількома способами:

1) навмисно, свідомо (*ne engedd a te szádnak, hogy bűnre kötelezze testedet* (‘не дозволяй вустам примусити своє тіло до гріха’));

2) ненавмисно: хтось чи щось примушує людину до гріха (*bűnbe kevernétek az én fejemet a királynál* ('ви би вплутали мою голову у гріх перед царем');

3) випадково, що можна викупити певною жертвою (*bűnössé lesz tévedésből* ('стане грішним через помилку');

4) несвідомо (*ha vakok volnátok, nem volna bűnötök; ámde azt mondjátok, hogy látunk: azért a ti bűnötök megmarad* ('якби ви були сліпими, ви б не мали гріха; але ви кажете, що бачите, тому ваш гріх залишається').

Концептуальна метафора ГРІХ-ВЧИНОК відіграє центральну роль у процесі концептуалізації, спосіб створення якої (таємний, незаконний тощо) також розкрито в корпусі дослідження. Вчинок може бути релятивізований, тобто можна діяти з більш або менш серйозними наслідками, які призводять до різних гріхів, від яких ми можемо відкупитися, отримати прощення по-різному.

Для того щоб з'ясувати, які зв'язки можна виявити між живими істотами, об'єктами, станами, діями, що використовуються як вихідний домен концептуальних метафор, та цільовий домен, тобто гріх та його природа, потрібен детальний аналіз окремих метафор в подальших наукових студіях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Vančzerowski J. A nyelv és a nyelvi kommunikáció alapkérdései. [Основні питання мови та мовної комунікації]. ELTE, BTK. Budapest, 2000. С. 217–245.
2. Barsalou L. W. Perceptual symbol systems. [Перцептивні системи символів]. *Behavioral and Brain Sciences*. 1999. № 22. P. 577–609.
3. Gibbs R. W. Embodiment and Cognitive Science. [Втілення та когнітивна наука]. New York; Cambridge : Cambridge University Press, 2006.
4. Kövecses Z. A metafora. Gyakorlati bevezetés a kognitív metaforaelméletbe. [Метафора. Практичний вступ до когнітивної теорії метафори]. Budapest : Typotex, 2005.
5. Kövecses Z. Metaphor in Culture: Universality and Variation. [Метафора в культурі: універсальність та мінливість]. Cambridge; New York : Cambridge University Press, 2005.
6. Kövecses Z. A fogalmi metaforák elmélete és az elmélet kritikája. [Теорія концептуальних метафор та критика теорії]. *Világosság* 8-9-10. 2006. С. 87–97.
7. Kövecses Z. Metaphor. A Practical Introduction. [Метафора. Практичний вступ]. Második kiadás. New York : Oxford University Press, 2010.
8. Kövecses Z., Benczes R. Kognitív nyelvészet. [Когнітивна лінгвістика]. Budapest : Akadémiai Kiadó, 2010.
9. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. [Метафори, якими ми живемо]. Chicago : University of Chicago Press, 1980.
10. Lechner I. A bűn-fogalom konceptualizációja a Biblia szövege alapján. [Концептуалізація поняття гріха на основі тексту Біблії] // Gecső T., Sárdi Cs. (szerk.) *Nyelv és kép. Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához*. Budapest : Tinta Kiadó, 2015. P. 141–148.
11. Pragglejaz Group. MIP: A Method for Identifying Metaphorically Used Words in Discourse. [Метод визначення в дискурсі слів, використаних метафорично]. *Metaphor and Symbol*. 2007. 22 (1). P. 1–39.
12. Stefanowitsch A. Words and their metaphors: A corpus-based approach. [Слова та їх метафори: Корпусний підхід] // Stefanowitsch, Anatol–Gries, Stefan Th. szerk., *Corpus-based Approaches to Metaphor and Metonymy (Trends in Linguistics 171)*. Mouton de Gruyter. Berlin; New York, 2006. P. 61–105.

REFERENCES

1. Banászrowski J. A nyelv és a nyelvi kommunikáció alapkérdései. ELTE, BTK, Budapest, 2000. C. 217–245.
2. Barsalou L. W. Perceptual symbol systems. *Behavioral and Brain Sciences*. 1999. 22. P. 577–609.
3. Gibbs R. W. Embodiment and Cognitive Science. New York; Cambridge : Cambridge University Press, 2006.
4. Kövecses Z. A metafora. Gyakorlati bevezetés a kognitív metaforaelméletbe. Budapest : Typotex, 2005.
5. Kövecses Z. Metaphor in Culture: Universality and Variation. Cambridge; New York : Cambridge University Press, 2005.
6. Kövecses Z. A fogalmi metaforák elmélete és az elmélet kritikája. *Világosság*/ 8- 9-10. 2006. S. 87–97.
7. Kövecses Z. Metaphor. A Practical Introduction. Második kiadás. New York : Oxford University Press, 2010.
8. Kövecses Z.; Benczes R. Kognitív nyelvészet. Budapest : Akadémiai Kiadó, 2010.
9. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. Chicago : University of Chicago Press, 1980.
10. Lechner I. A bűn-fogalom konceptualizációja a Biblia szövege alapján // Geceő, T., Sárdi, Cs. (szerk.) Nyelv és kép. Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához. Budapest : Tinta Kiadó, 2015. P. 141-148.
11. Praggeljaz Group. MIP: A Method for Identifying Metaphorically Used Words in Discourse. *Metaphor and Symbol*. 2007. 22 (1). P. 1–39.
12. Stefanowitsch A. Words and their metaphors: A corpus-based approach // Stefanowitsch, Anatol–Gries, Stefan Th. szerk., Corpus-based Approaches to Metaphor and Metonymy (Trends in Linguistics 171). Mouton de Gruyter. Berlin; New York. 2006. P. 61-105.

Лехнер Ілона Густавівна, аспірантка Наукового університету імені Лоранда Етвеша (Будапешт, Угорщина), старший викладач кафедри філології Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II (Україна)

Лехнер Ілона Густавовна, аспірант Научного университета имени Лоранда Этвеша (Будапешт, Венгрия), старший преподаватель кафедры филологии Закарпатского венгерского института им. Ференца Ракоци II (Украина)

Lekhner Iona, Ph.D. student of Eötvös Loránd University (Budapest, Hungary), senior lecturer of the Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education (Ukraine)

Стаття надійшла: 31.01.2020

Статтю прийнято до друку: 08.02.2020

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

**Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
СЕРІЯ: ФІЛОЛОГІЯ (МОВОЗНАВСТВО)**

Випуск 30

Збірник наукових праць

Статті подано в авторській редакції

Головний редактор – **Є. Б. Барань**
Заступник головного редактора – **С. М. Амеліна**
Відповідальний секретар – **Л. В. Прокопчук**
Літературний редактор (англійська мова) – **О. В. Зарічна**
Технічний редактор – **Ю. С. Раднєвич**

Підписано до друку **2020 р.**
Формат 60x84/8
Папір офсетний. Друк різнографічний.
Гарнітура Times New Roman.ум. др. арк.
Наклад 100 прим.

Видавець і виготівник ТОВ «фірма «Планер»
Реєстраційне свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців серія ДК № 3506 від 25.02.2009
21050, м. Вінниця, вул. Визволення, 2
Тел.: (0432) 52-08-64, 52-08-65
<http://www.planer.com.ua> E-mail: sale@planer.com.ua